

Dosarul nr. 2rac-185/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. D. Chistol)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Negru, I. Muruianu)

DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Capillati”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Ecosem Grup” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Capillati” cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și

cererea reconvențională a Societății cu Răspundere Limitată „Capillati” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ecosem Grup” cu privire la rezilierea contractului de subantrepriză, declararea nulității facturilor fiscale, a actului de prestare a serviciilor și a proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate, încasarea sumei achitate în avans, a penalității și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Capillati” și menținută hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 25 iunie 2015, SRL „Ecosem Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Capillati” cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat între SRL „Capillati” în calitate de antreprenor și SRL „Ecosem Grup” în calitate de subantreprenor a fost semnat contractul de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014, prin care ultima și-a asumat obligația de a executa lucrări de reparație a drumului central din sat. Ghetlova r-nul Orhei cu lungimea de 2,5 km, iar prima s-a obligat de a achita

integral lucrările executate în termen de 40 de zile bancare de la data semnării proceselor-verbale de executarea a lucrărilor și a actelor de recepție.

A remarcat că SRL „Ecosem Grup” cu bună-credință a executat o parte din lucrările contractate în valoare de 819362,79 de lei, fapt confirmat prin facturile fiscale și actele de recepție semnate de ambele părți.

Cu toate că SRL „Capillati” urma să achite integral lucrările executate, acestea au fost achitate parțial și anume, în sumă de 265200 de lei.

Astfel, având în vedere că lucrările contractate în baza contractului de subantrepriză menționat au fost executate în valoare de 819362,79 de lei, însă au fost achitate doar parțial, în sumă de 265200 de lei, pârâta este în întârziere în plata datoriei de bază în mărime de 554162,79 de lei, deoarece în conformitate cu prevederile pct. 4.2 din contract, datoria de bază urma să fie achitată integral până la 18 februarie 2015.

A accentuat că despre necesitatea achitării sumei datorate conform contractului menționat, pârâta a fost notificată prin somația din 16 martie 2015 și repetat, prin somația din 17 iunie 2015, recepționate la 17 martie 2015 și 18 iunie 2015, dar fără un rezultat scontat, acestea fiind lăsate fără examinare.

A obiectat că, contrar prevederilor art. 9 alin. (1), 514, 572 Cod civil și a contractului semnat, pârâta nu și-a onorat corespunzător obligația pecuniară asumată privind achitarea datoriilor de bază scadente.

Cu referire la prevederile art. 946 Cod civil și pct. 4.2 din contractul menționat, deși lucrările au fost executate, acestea fiind recepționate de pârâtă prin semnarea actelor de recepție a lucrărilor executate, termenul de plată a devenit scadent, ultima nu și-a onorat corespunzător obligația pecuniară asumată ce ține de plata retribuției cuvenite.

Având în vedere prevederile art. 624 alin. (1) Cod civil și pct. 9.8 din contractul menționat, a precizat că a fost asumat riscul unei penalități în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere a plății, care la moment, constituie suma de 554162,79 de lei.

Reieșind din prevederile art. 617 alin. (1) și 619 alin. (2) Cod civil, a menționat că pârâta urmează să achite și dobânda de întârziere în mărime de 43467,62 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 7, 81, 83, 85, 96, 174, 175 CPC, art. 572, 573, 583, 602, 617 alin. (1), (2) lit. a), 618, 619, 624, 625, 1389 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul SRL „Capillati” în beneficiul SRL „Ecosem Grup” a sumei datoriilor de bază scadente în mărime totală de 554162,79 de lei, a sumei dobânzii de întârziere calculate în mărime de 43467,62 de lei, a sumei penalității contractuale în mărime de 70378,67 de lei și a sumei taxei de stat parțial achitate în mărime de 1800 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei, SRL „Capillati” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Ecosem Grup” cu privire la rezilierea contractului de subantrepriză, declararea nulității facturilor fiscale, a actului de prestare a

serviciilor și a proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate, încasarea sumei achitate în avans, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că contractul de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014 nu a fost executat de către SRL „Ecosem Grup”, fiind admise și încălcări grave a clauzelor prevăzute în contract, prin urmare, acesta urmează a fi reziliat, iar actele care au fost emise în baza contractului dat - a fi declarate nule.

Astfel, în scurt timp de la semnarea contractului de subantrepriză menționat, SRL „Ecosem Grup” a demarat lucrările de reparație a drumului central din sat. Ghetlova r-nul Orhei, administrația acesteia a solicitat ca o parte a costului lucrărilor pentru varianta albă din proiect să le fie achitată în avans.

Aționând cu bună-credință și având o astfel de posibilitate, la 31 octombrie 2014, SRL „Capillati” a semnat factura fiscală Seria nr. DV3821446, iar la 7 noiembrie 2014, a transferat în contul SRL „Ecosem Grup” suma de 280200 de lei.

La finele lunii decembrie 2014, reprezentanții SRL „Ecosem Grup” au indicat că lucrările care au fost planificate pentru a fi executate în termenul respectiv au fost finisate, prezentând spre semnare antreprenorului general (SRL „Capillati”) două procese-verbale de recepție a lucrărilor executate pentru luna noiembrie 2014 cu suma totală de 228314.66 de lei și pentru luna decembrie 2014 cu suma totală de 590612,79 de lei.

În același timp, reieșind din prevederile pct. 3.5, 4.3, 4.4 din contractul menționat, lucrările nu puteau fi considerate ca finalizate pe motiv că acestea nu au fost recepționate de către comisie, subantreprenorul nu a notificat antreprenorul general despre faptul că sunt îndeplinite condițiile de recepție și nici nu a cerut convocarea comisiei de recepție.

A mai menționat că la momentul emiterii și prezentării proceselor-verbale de recepție și a facturii fiscale Seria nr. DV3821454 era timp de iarnă (luna ianuarie), obiectul la care SRL „Ecosem Grup” a executat lucrări era acoperit cu zăpadă, fapt ce a făcut imposibilă efectuarea anumitor verificări, controale a corespunderii calității și recepționare a lucrărilor efectuate de către comisie.

Anume din acest motiv înainte de a fi semnate procesele-verbale de recepție și factura fiscală Seria nr. DV3821454 emisă la 18 decembrie 2014, părțile au stabilit de comun acord că lucrările se vor considera executate doar ca urmare a recepționării acestora de către comisia de recepție care trebuia să fie convocată în primăvara anului 2015, imediat ce zăpada de pe drumul respectiv se va topi, iar comisa de recepție va fi în stare să verifice dacă lucrările executate corespund cerințelor de calitate.

A relatat că odată cu venirea sezonului cald, reprezentanții antreprenorului general s-au deplasat la obiectivul respectiv, fiind nevoiți să constate că toate lucrările ce au fost executate de către subantreprenor s-au surpat, drumul devenind absolut nep practicabil, fapt care se datora încălcărilor grave admise în procesul de executare a lucrărilor.

Imediat ce au fost stabilite deficiențele majore admise de către subantreprenor la obiectul respectiv, acestuia i-a fost solicitat să se prezinte pentru a le constata și a le remedia (obligație prevăzută expres de contract), care însă a refuzat să se prezinte pe șantier pentru a constata abaterile, să remedieze lucrările necalitative, ci a preferat să abandoneze șantierul, evitând orice contact cu antreprenorul general.

Având în vedere că lucrările de reparare a drumului urmau a fi executate în termen, obligație impusă de către beneficiar, SRL „Capillati” a fost nevoită să apeleze la alți subantreprenori care urmau să preia acest obiect, să remedieze neajunsurile depistate și să îl finiseze cu darea acestuia în exploatare în termenii stabiliți în proiect.

Drept urmare, reprezentanții companiilor subantreprenori care se prezentau la șantier invocau că lucrările ce au fost executate de către SRL „Ecosem Grup” sunt extrem de necalitative, executate cu grave abateri de la cerințele tehnice fapt care face imposibilă doar remedierea acestora, fiind necesară executarea din nou a lucrărilor date.

Astfel, SRL „Capillati” a fost nevoită să se adreseze către ÎS „Laboratorul de încercări și cercetări a materialelor pentru drumuri și construcții” din cadrul Centrului de metrologie aplicată și cercetare de pe lângă Ministerul Economiei al RM, solicitând să preleveze probele necesare de la obiectul din speță și efectuarea încercărilor de laborator pentru a stabili dacă acestea corespund sau nu cerințelor tehnice ce se conțin în domeniul respectiv.

În rezultatul examinării probelor colectate de la obiect a fost întocmit raportul de încercări nr. 169 din 9 iulie 2015 în textul căruia a fost indicat că coeficientul de compactare, pe carote prelevate din straturile de bază din pichetele menționate nu corespunde cerințelor tehnice SNiP 3.06.03-85 p.10.41. Aderența dintre stratul de bază și stratul inferior de pietriș nu este. Stratul de piatră spartă de calcar nu a fost prelucrat cu bitum.

A obiectat că probele prezentate atestă cu certitudine că lucrările efectuate de către SRL „Ecosem Grup” au fost petrecute cu grave încălcări de la cerințele tehnice prevăzute de normele și standardele în vigoare, prin urmare, lucrările, plata pentru care este pretinsă de către pârâtă, nu au fost executate, nu au fost recepționate de către antreprenorul general și nici de beneficiarul final, comisia nu a participat la recepționarea acestora, iar SRL „Ecosem Grup” a abandonat șantierul fără a oferi careva explicații sau a-și justifica în vre-un mod acțiunile sale.

A menționat că prin acțiunile sale, SRL „Ecosem Grup” nu doar că nu și-a executat obligațiile sale, ci a cauzat cheltuieli suplimentare antreprenorului general care a fost nevoit să angajeze un alt subantreprenor și să suporte toate cheltuielile legate de executarea repetată a lucrărilor efectuate de SRL „Ecosem Grup” și care au fost declarate de experți ca fiind necorespunzătoare cerințelor tehnice.

Prin urmare, SRL „Ecosem Grup” este partea care a încălcat obligațiile asumate prin semnarea contractului de subantrepriză manifestată prin neexecutarea lucrării, nerespectarea cerințelor tehnice a proiectului, a standardelor în domeniul construcțiilor, nu a asigurat perioada de garanție pentru lucrările executate, nu a

dorit să remedieze din cont propriu viciile pe care le-a admis la executarea lucrărilor respective.

A reiterat că în adresa SRL „Ecosem Grup” au fost expediate notificări scrise în care a fost indicat despre rezilierea contractului de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014, fiind invocată în acest sens anume neexecutarea de către subantreprenor a obligațiilor asumate, dar și abandonarea șantierului.

La rândul său, SRL „Ecosem Grup” a expediat somația în adresa SRL „Capillati” prin care a solicitat achitarea pretinsei sume, invocând că în cazul neachitării sumei, va sesiza organele de drept și instanța de judecată în vederea intentării unei acțiuni.

Cu referire la suma de 280200 de lei, a indicat că SRL „Capillati” a achitat-o în favoarea SRL „Ecosem Grup” cu titlu de avans la solicitarea ultimei, care a explicat că necesită această sumă pentru a începe lucrările la obiectul din speță.

În ceea ce ține de procesele-verbale prezentate de SRL „Ecosem Grup”, a precizat că acestea au fost semnate din cauza că era la finele anului bugetar și pentru a primi mijloace financiare de la Fondul Rutier, SRL „Capillati” fiind nevoită în setul de documente să includă procesele-verbale și facturile fiscale eliberate de către subantreprenor ca dovadă a executării lucrărilor.

În acest context, a remarcat că reprezentanții antreprenorului general au acceptat să semneze procesele-verbale prezentate de către subantreprenor cu condiția ca recepția finală a lucrărilor să se facă la începutul sezonului cald al anului de comisia de recepție, fapt ce va permite părților implicate să poată verifica dacă lucrările executate corespund sau nu cerințelor de calitate și standardelor stabilite în domeniu.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 195, 216, 217, 220, 666, 668, 733, 747, 946, 948, 950, 955, 957-960, 963 Cod civil, art. 4, 5, 7, 12, 28, 60, 83, 85 alin. (4), 90, 166, 167, 172, 173 CPC.

A solicitat respingerea acțiunii înaintate de SRL „Ecosem Grup”, admiterea cererii reconvenționale, rezilierea contractului de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014 semnat între SRL „Capillati” și SRL „Ecosem Grup”, declararea nulității facturilor fiscale Seria nr. DV3821446 din 31 octombrie 2014, Seria nr. DV3821454 din 18 decembrie 2014, a actului de prestare a serviciilor din 31 octombrie 2014, a proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate pentru lunile noiembrie 2014 și decembrie 2014, încasarea din contul SRL „Ecosem Grup” în beneficiul SRL „Capillati” a sumei de 280200 de lei cu titlu de sumă achitată în avans, a sumei de 770000 de lei cu titlu de penalitate și a cheltuielilor în sumă de 13326,60 de lei.

Prin hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de SRL „Ecosem Grup”.

A fost încasată din contul SRL „Capillati” în beneficiul SRL „Ecosem Grup” suma datoriilor de bază scadente în mărime de 554162,79 de lei, suma dobânzii de întârziere în mărime de 43467,62 de lei, suma penalităților contractuale calculate în mărime de 70378,67 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 1800 de lei, în total suma de 669809,08 de lei.

A fost respinsă cererea reconvențională înaintată de SRL „Capillati” ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Capillati” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 februarie 2019, SRL „Capillati” a declarat recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

A invocat că instanța de apel urma să motiveze poziția sa expusă în decizia contestată cu analiza argumentelor ambelor părți și anume, din ce motiv a admis argumentele unei părți și cauzele respingerii argumentelor celeilalte părți, dar o astfel de analiză argumentată a instanței lipsește totalmente, instanța limitându-se doar la expunerea prevederilor legale aplicabile și că acestea confirmă poziția intimatului.

A precizat că a făcut referire la prevederile contractuale stipulate în pct. 3.1, 4.1, 4.3, 4.4, 5.2, 5.6, 5.11 din contractul de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014 referitor la modul de executare a lucrărilor, finisării lor și primirea lucrărilor de comisia de recepție, prevederi contractuale totalmente ignorate de SRL „Ecosem Grup”.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel au trecut cu vederea aceste argumente fără a le combate și a le analiza în partea motivată a deciziei.

De asemenea, instanța de apel prin faptul că a respins cererea de amânare a examinării cauzei și examinând apelul în lipsa reprezentantului SRL „Capillati”, a lipsit-o de posibilitatea și dreptul de a se expune argumentat privind expertiza lucrărilor efectuate de SRL „Ecosem Grup”.

Astfel, SRL „Capillati” participând la examinarea cauzei ar fi avut posibilitatea de a explica argumentat poziția sa privind situația în care SRL „Ecosem Grup” grav a încălcat cerințele contractuale stipulate în capitolul 8 și pct. 9.1 din contract privind calitatea lucrărilor și garanția pentru lucrări.

Totodată, în situația admiterii SRL „Capillati” la examinarea cauzei în ședință aceasta ar fi avut posibilitatea (și ar fi realizat-o) de a proba calitatea proastă a lucrărilor prin darea explicațiilor, audierea expertului în ședință, fapt ce ar fi dus la excluderea dubiilor în veridicitatea argumentată a expertizei efectuate.

Având în vedere prevederile art. 118 CPC și prin neadmiterea în ședință (respingând cererea de amânare), instanța a privat SRL „Capillati” de dreptul de a dovedi circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor înaintate.

La caz, instanța de apel a ignorat prevederile art. 130 CPC, expunând în motivarea deciziei doar poziția SRL „Ecosem Grup” fără a cerceta multiaspectual, complet, nepărtinitor și nemijlocit toate probele din dosar în ansamblu și interconexiunea lor.

Deci, prin aplicarea cuvenită a prevederilor art. 118 și 130 CPC, instanța de apel urma să ajungă la concluzia temeiniciei acțiunii reconvenționale și nu a celei depuse de SRL „Ecosem Grup”.

Instanța de apel a examinat pricina superficial și doar pe temeiurile expuse de SRL „Ecosem Grup”, celelalte circumstanțe de fapt și de drept nici nu au fost cercetate în ședința de judecată, cu toate că instanța urma să examineze cauza sub toate aspectele și să se expună pe toate argumentele și probele invocate de părți.

A precizat că atât în acțiunea reconvențională, cât și în ședința de judecată a făcut referire la faptul că:

- contractul nu a fost executat în modul convenit de către SRL „Ecosem Grup”, fiind admise grave încălcări la lucrări;
- antreprenorul general urma să aprecieze dacă sunt întrunite condițiile pentru anunțarea comisiei de recepție și primirea lucrărilor, însă SRL „Ecosem Grup” unipersonal a decis că lucrarea este executată și a părăsit șantierul;
- în partea ce ține de calitatea lucrărilor, au fost încălcate prevederile pct. 5.2, 5.6 și 5.11 din contract, iar în partea ce ține de respectarea documentației de execuție, responsabilitatea operațiunilor de executare, calitatea lucrărilor asumate, garanția și remedierea, SRL „Ecosem Grup” a admis încălcarea prevederilor cap. 8, pct. 8.1. din contract.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 23 ianuarie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 105), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 februarie 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Actele cauzei denotă că înaintând acțiunea în judecată împotriva SRL „Capillati”, SC „Ecosem Grup” SRL a solicitat încasarea sumei datoriiilor de bază

scadente în mărime totală de 554162,79 de lei în baza contractului de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014, a sumei dobânzii de întârziere în mărime de 43467,62 de lei, a sumei penalității contractuale în mărime de 70378,67 de lei și a sumei taxei de stat parțial achitate în mărime de 1800 de lei.

La rândul său, SRL „Capillati” s-a adresat cu cerere reconvențională împotriva SC „Ecosem Grup” SRL, prin care a solicitat rezilierea contractului de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014 semnat între SRL „Capillati” și SC „Ecosem Grup” SRL, declararea nulității facturilor fiscale Seria nr. DV3821446 din 31 octombrie 2014, Seria nr. DV3821454 din 18 decembrie 2014, a actului de prestare-primire a serviciilor din 31 octombrie 2014, a proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate pentru lunile noiembrie 2014 și decembrie 2014, încasarea din contul SC „Ecosem Grup” SRL în beneficiul SRL „Capillati” a sumei de 280200 de lei cu titlu de sumă achitată în avans, a sumei de 770000 de lei cu titlu de penalitate și a cheltuielilor în sumă de 13326,60 de lei.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii inițiale, încasând din contul SRL „Capillati” în beneficiul SC „Ecosem Grup” SRL suma datoriilor de baza scadente în mărime de 554162,79 de lei, suma dobânzii de întârziere în mărime de 43467,62 de lei, suma penalităților contractuale calculate în mărime de 70378,67 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 1800 de lei. Acțiunea reconvențională a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către SRL „Capillati”, instanța de apel l-a respins și a menținut hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate de părți.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 130 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Iar potrivit art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

În acest context, instanța de recurs remarcă că atât instanța de fond, cât și instanța de apel, care a susținut soluția emisă de prima instanță, au reținut în linii

generale ca temei de admitere a acțiunii inițiale și respingere a acțiunii reconvenționale, faptul că SC „Ecosem Grup” SRL a probat pe deplin îndeplinirea obligațiilor sale contractuale ce rezultă din contractul de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014 și a dat dovadă de bună-credință și diligență în raport cu cele asumate, pe când SRL „Capillati” a înregistrat restanțe la plata pentru lucrările efectuate conform contractului.

Întru consolidarea soluției, instanțele de judecată au luat drept temei procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pentru luna decembrie 2014, procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pentru luna noiembrie 2014, precum și facturile Seria nr. DV3821446 din 31 octombrie 2014 și Seria nr. DV3821454 din 18 decembrie 2014, toate contrasemnate de ambele părți – SC „Ecosem Grup” SRL și SRL „Capillati”. Instanțele au precizat că în textul proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate nu sunt identificate înscrieri ce denotă faptul existenței cărorva neajunsuri sau obiecții/pretenții din partea SRL „Capillati”.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare, în confirmarea executării lucrărilor de către SC „Ecosem Grup” SRL, au reținut și procesul-verbal nr. 3 din 20 octombrie 2014 de recepție a lucrărilor executate pe octombrie anului 2014 și factura fiscală din 27 octombrie 2014, precum și procesul-verbal nr. 2 de recepție a lucrărilor executate pentru luna decembrie 2014 și factura fiscală din 16 decembrie 2014, semnate de către SRL „Capillati” și Consiliul raional Chișinău, constatând că nici din partea beneficiarului Consiliul raional Orhei nu au fost înaintate obiecții asupra lucrărilor executate.

În același timp instanțele de judecată, concluzionând asupra temeiniciei acțiunii inițiale înaintate de SC „Ecosem Grup” SRL cu privire la încasarea de la SRL „Capillati” a sumei datorate și netemeinicii cerinței SRL „Capillati” cu privire la încasarea sumei achitate în avans, nu a supus verificării argumentele aduse de către SRL „Capillati” precum că lucrările de reparație a drumului central din sat. Ghetlova r-nul Orhei au fost efectuate defectuos, în acest sens prezentând Raportul de încercări nr. 169 din 9 iulie 2015, întocmit de Centru de Metrologie Aplicată și Certificare Î.S., laboratorul de încercări și cercetări a materialelor pentru drumuri și construcții (f. d. 81-84 vol. I), cât și Raportul privind starea tehnică a drumului de acces spre sat. Ghetlova r-nul Orhei (f. d. 166-176 vol. I), deși aceste argumente au fost aduse inclusiv și în cererea de apel.

Astfel, este de principiu că, după cum se evidențiază din apelul declarat de SRL „Capillati”, ultimul a susținut că prima instanță, la examinarea cauzei, nu a luat în considerație rezultatele constatate prin Raportul de încercări nr. 169 din 9 iulie 2015, întocmit de Centru de Metrologie Aplicată și Certificare Î.S., laboratorul de încercări și cercetări a materialelor pentru drumuri și construcții și Raportul privind starea tehnică a drumului de acces spre sat. Ghetlova r-nul Orhei, precum și ignorarea totală de către SRL „Ecosem Grup” a prevederilor contractuale stipulate la pct. 3.1, 4.1, 4.3, 4.4, 5.2, 5.6, 5.11 din contractul de subantrepriză nr. 01/10 din 1 octombrie 2014, ce țin de modul de executare a lucrărilor, finisării lor și primirea lucrărilor de comisia de recepție.

Instanța de apel, însă, în linii generale, s-a limitat doar la preluarea susținerilor primei instanțe precum că SRL „Capillati” nu a prezentat nicio probă pertinentă în vederea probării cerințelor sale, dând o aparență de legalitate a hotărârii contestate.

În această ipoteză se impunea de analizat susținerile SRL „Capillati” cu privire la calitatea lucrărilor executate de către SC „Ecosem Grup” SRL, având în vedere că predarea unor lucrări neconforme cu normele legale și/sau contractuale echivalează cu neexecutarea acestora.

Mai cu seamă aceasta în situația în care pct. 2.2 din contractul de antrepriză 01/10 din 1 octombrie 2014 încheiat între SRL „Capillati” și SC „Ecosem Grup” SRL direct indică că părțile au convenit la executarea unei prestații care să corespundă cu proiectul tehnic prezentat, caietul de sarcini, normativele, standardele și prescripțiile tehnice în vigoare.

Or, nerespectarea condițiilor calitative prevăzute în normele în vigoare în ce privește executarea obligațiilor executantului echivalează cu neexecutarea obligației contractuale.

La acest segment este util de subliniat și faptul că, SRL „Capillati” a menționat că, la momentul prezentării de către SC „Ecosem Grup” a proceselor-verbale de recepție și facturii fiscale Seria nr. DV3821454 era timp de iarnă (luna ianuarie), obiectul la care a executat lucrări SC „Ecosem Grup” fiind acoperit de zăpadă, fapt ce a făcut imposibilă efectuarea cărorva verificări a corespunderii calității și recepționarea de către comisie a lucrărilor efectuate.

Altfel, este cert că instanța de apel a trecut și peste argumentele SRL „Capillati” ce țin de chestiunile cu privire la finalizarea lucrărilor prevăzute de contractul de antrepriză 01/10 din 1 octombrie 2014 încheiat, fiind indubitabil că părțile, prin pct. 4.4 al contractului dat, au prevăzut că „contractul nu va fi considerat terminat până când procesul-verbal de recepție finală nu va fi semnat de comisia de recepție, care confirmă că lucrările au fost executate conform contractului”.

Față de cele reținute, prin omisiunea instanței de apel de a analiza și cerceta, în mod efectiv, în baza probelor prezentate la materialele cauzei, motivele invocate de SRL „Capillati”, care necesită un răspuns cu o argumentare explicită, a dus la încălcarea dreptului părții la un proces echitabil.

În speță, prezintă relevanță și faptul că instanța de apel, reținând că antreprenorul general nu a probat existența unei solicitări privind pretenția de reziliere a contractului, chestiunea dată fiind accentuată numai la etapa când SRL „Capillati” urma să-și asume obligația de plată, a ignorat notificarea antreprenorului nr. 02-12/14 din 8 decembrie 2014, ce se regăsește la materialele dosarului, potrivit căreia directorul SC „Ecosem Grup” SRL a fost informat de către directorul SRL „Capillati” cu privire la returnarea avansului achitat și rezilierea contractului de subantrepriză cu încasarea penalităților în cazul neexecutării lucrărilor contractate (f. d. 74 vol. I).

Mai mult, instanțele de judecată ierarhic inferioare au evitat a se expune asupra faptului că în urma efectuării necorespunzătoare a lucrărilor de reparație a

drumului central din sat. Ghetlova, r-nul Orhei cu lungimea de 2,5 km, SRL „Capillati” a fost nevoită să încheie un alt contract de subantrepriză cu un alt subantreprenor cu privire la executarea lucrărilor de reparație la obiectul menționat, dat fiind faptul că SC „Ecosem Grup” a refuzat să remedieze lacunele lucrărilor de reparație a drumului (contractul nr. 27/15 din 27 iulie 2015, f. d. 139-145 vol. I).

Astfel fiind, se constată că instanța de apel a examinat cauza într-un mod superficial, axându-se doar pe temeiurile expuse de către SC „Ecosem Grup” SRL, pe când circumstanțe de fapt și de drept invocate de către SRL „Capillati” nefiind cercetate, deși instanța urma să examineze cauza sub toate aspectele și să se expună asupra tuturor argumentelor și probelor aduse de părți.

În această ordine de idei este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială și arbitrară a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Sub aspectul celor relatate se constată că concluzia instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În același timp, din verificarea materialelor dosarului, rezultă că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, avocatul Anatolie Dmitric – reprezentat al SRL „Capillati” a depus la data de 12 decembrie 2018, prin intermediul secției de monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău o cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată din 13 decembrie 2018, întrucât în aceeași zi este antrenat într-o altă ședință în cadrul examinării unei cauze penale, într-o altă instanță.

Potrivit art. 206 alin. (5) CPC, la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neaprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs reiterează că, prin respingerea cererii de amânare a ședinței de judecată *depusă pentru prima dată* în cadrul examinării în ordine de apel de avocatul Anatolie Dmitric – reprezentat al SRL „Capillati” și examinarea cauzei fără a acorda părții opțiunea valorificării dreptului de a expune argumente și considerente asupra litigiului, a dus la o gravă restrângere a dreptului fundamental la apărare a părții, astfel fiind încălcări de procedură ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție evidențiază lejeritatea cu care instanța de apel a săvârșit încălcări evidente a normelor legale, în pofida garanțiilor procesuale existente consacrate expres.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Capillati”.

Se casează integral decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Ecosem Grup” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Capillati” cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională a Societății cu Răspundere Limitată „Capillati” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ecosem Grup” cu privire la rezilierea contractului de subantrepriză, declararea nulității facturilor fiscale, a actului de prestare a serviciilor și a proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate, încasarea sumei achitate în avans, a penalității și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

Ala Cobăneanu